

KONE Q4 2016

Tilinpäätöstiedote

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

Loka–joulukuu 2016: Hyvä tuloskehitys jatkui

- Loka–joulukuussa 2016 saadut tilaukset olivat 1 839 (10–12/2015: 1 947) miljoonaa euroa. Saadut tilaukset laskivat 5,5 % historiallisin valuuttakurssein laskettuna ja 2,9 % vertailukelpoisiin valuuttakurssein laskettuna.
- Liikevaihto kasvoi 1,2 % 2 593 (2 562) miljoonaan euroon. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 3,6 %.
- Liikevoitto (EBIT) oli 392,2 (378,5) miljoonaa euroa eli 15,1 % (14,8 %) liikevaihdosta.
- Liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) oli 409,8 (403,5) miljoonaa euroa.

Tammi–joulukuu 2016: Kaikki liiketoiminnot vaikuttivat positiivisesti liikevoiton kasvuun

- Tammi–joulukuussa 2016 saadut tilaukset olivat 7 621 (1–12/2015: 7 959) miljoonaa euroa. Saadut tilaukset laskivat 4,2 % historiallisin valuuttakurssein laskettuna ja 1,6 % vertailukelpoisiin valuuttakurssein laskettuna. Joulukuun 2016 lopussa tilauskanta oli 8 592 (31.12.2015: 8 210) miljoonaa euroa.
- Liikevaihto kasvoi 1,6 % 8 784 (8 647) miljoonaan euroon. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 3,9 %.
- Liikevoitto (EBIT) oli 1 293 (1 241) miljoonaa euroa eli 14,7 % (14,4 %) liikevaihdosta.
- Liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) oli 1 509 (1 474) miljoonaa euroa.
- Vuonna 2017 KONEen liikevaihdon kasvun arvioivaan olevan -1 % ja 3 % välillä vertailukelpoisiin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2016. Liikevoiton arvioidaan olevan 1 180–1 300 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät suunnilleen tammikuun 2017 keskimääräisellä tasolla.
- Hallitus ehdottaa vuodelta 2016 jaettavaksi 1,55 euroa osinkoa B-sarjan osakkeelta.

AVAINLUVUT

		10-12/2016	10-12/2015	muutos	1-12/2016	1-12/2015	muutos
Saadut tilaukset	Me	1 839,2	1 947,2	-5,5 %	7 621,0	7 958,9	-4,2 %
Tilauskanta	Me	8 591,9	8 209,5	4,7 %	8 591,9	8 209,5	4,7 %
Liikevaihto	Me	2 593,2	2 561,8	1,2 %	8 784,3	8 647,3	1,6 %
Liikevoitto (EBIT)	Me	392,2	378,5	3,6 %	1 293,3	1 241,5	4,2 %
Liikevoitto (EBIT)	%	15,1	14,8		14,7	14,4	
Rahavirta liiketoiminnasta (ennen rahoituseriä ja veroja)	Me	409,8	403,5		1 509,5	1 473,7	
Tilikauden voitto	Me	298,1	372,7		1 022,6	1 053,1	
Laimentamaton osakekohtainen tulos	e	0,58	0,71		2,00	2,01	
Korollinen nettovelka	Me	-1 687,6	-1 512,6		-1 687,6	-1 512,6	
Omavaraisuusaste	%	46,8	45,4		46,8	45,4	
Nettovelkaantumisaste	%	-60,4	-58,7		-60,4	-58,7	

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

Toimitusjohtaja Henrik Ehrnrooth Tilinpäätöstiedotteen yhteydessä:

”Olen tyytyväinen loppuvuoden hyvään suoritukseemme. Kehityksemme jatkui vahvana vuoden 2016 viimeisen vuosineljänneksen aikana, ja olin erityisen tyytyväinen liikevoiton hyvään kasvuun sekä palveluliiketoiminnan kasvun kiihtymiseen. Saadut tilaukset pysyivät hyvällä 1 839 miljoonan euron tasolla, joskin ne laskivat 5,5 % historiallisiin ja 2,9 % vertailukelpoisin valuuttakurssein. Kiinan tilausten voimakasta laskua kompensoi suurelta osin hyvä kehitys kaikilla muilla maantieteellisillä alueilla. Liikevaihto oli ennätysellisellä 2 593 miljoonan euron tasolla ja se kasvoi 1,2 % historiallisiin ja 3,6 % vertailukelpoisin valuuttakurssein. Liikevoitto saavutti kaikkien aikojen ennätöksensä kaikkien liiketoimintojen tukemana ja oli 392 miljoonaa euroa. Suhteellinen liikevoitto parani 15,1 prosenttiin liikevaihdosta. Lisäksi rahavirtamme pysyi vahvana ollen 410 miljoonaa euroa.

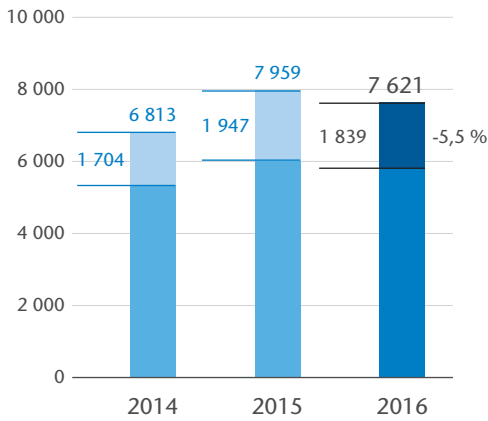
Viimeisen vuosineljänneksen aikana markkinatrendit pysyivät vaihtelevina. Kiinan uusien laitteiden markkina oli edelleen haastava. Rahamääräisesti laskettuna markkina laski selvästi johtuen tiukasta hintakilpailusta sekä asiakkaiden preferenssien muutoksesta edelleen kohti alhaisemman hintaluokan tuotteita. Yksiköissä mitattuna markkina laski hieman. EMEA-alueella ja Pohjois-Amerikassa uusien laitteiden markkinat kehittyivät positiivisemmin. Palvelumarkkinoiden kasvu jatkui kaikilla alueilla.

Vuonna 2014 käynnistetyt kehitysohjelmamme saatettiin menestyksekkäästi päätökseen vuoden 2016 viimeisen vuosineljänneksen aikana. Olen tyytyväinen, että kehityimme hyvin kohti strategisia tavoitteitamme tämän kolmen vuoden aikana. Yksi kohokohdista oli asiakastytyväisyytemme selvä paraneminen. Asiakkaiden sekä partnerien luottamuksen ansiosta myös kannattava ja markkinoita nopeampi kasvumme jatkui kaikissa liiketoiminnoissa. Lisäksi olen iloinen, että työntekijöidemme työhön sitoutuminen kehittyi edelleen positiivisesti kolmi-vuotijaksolla. Haluaisin kiittää kaikkia työntekijöitämme heidän sitoutumisestaan ja toimistaan, joiden ansiosta KONE on entistä kilpailukyysisempi yritys. Kehitysohjelmien päättymisen myötä aloitamme uuden strategisen vaiheen vuosille 2017–2020, ”Menestymme asiakkaan kanssa”. Tavoitteenamme on erottautua kilpailijoista entistä paremmin asettamalla asiakkaat ja käyttäjät kaiken kehitystyön keskiöön.

Vuonna 2017 markkinaympäristön odotetaan pysyvän vaihtelevana. Kiinan uusien laitteiden markkina on laskeutunut jo kaksi vuotta, ja vuonna 2017 odotamme markkinan laskevan noin 0–5 % yksiköissä mitattuna ja kilpailun pysyvän tiukkana. Odotamme kuitenkin uuslaitemarkkinan kasvavan hieman kaikilla muilla maantieteellisillä alueilla ja palvelumarkkinoiden kehittyvän edelleen positiivisesti. Odotamme liikevaihdon kasvun olevan -1 % ja 3 % välillä vertailukelpoisin valuuttakurssein vuonna 2017. Liikevoiton odotetaan olevan 1 180–1 300 miljoonaa euroa, olettaen että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät tammikuun 2017 keskimääräisellä tasolla. Monilla suurilla markkinoilla vallitsevasta epävarmuudesta huolimatta olen vakuuttunut, että pystymme parantamaan kokonaiskilpailukyymme sekä kehitystämme tulevana vuonna.”

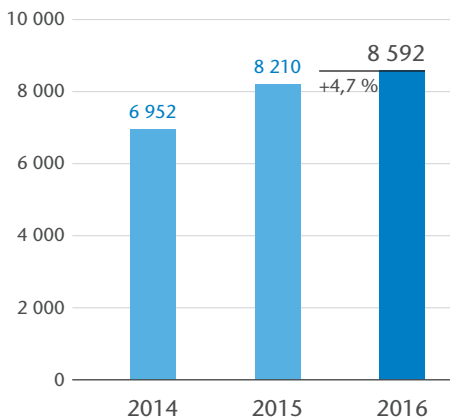
Avainluvut

Saadut tilaukset (Me)

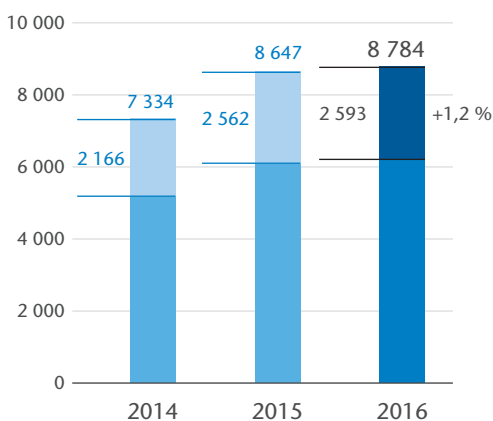
- **Loka-syyskuussa 2016** saadut tilaukset laskivat 5,5 % historiallisiin valuuttakurssein laskettuna (-2,9 % vertailukelpoisin valuuttakurssein).
- Uusien laitteiden tilaukset laskivat jonkin verran. Tilaukset laskivat selvästi volyymiliiketoiminnassa ja olivat melko vakaat suurprojekteissa. Modernisoinnin tilaukset kasvoivat jonkin verran.
- Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna saadut tilaukset kasvoivat hieman EMEA-alueella ja merkittävästi Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset laskivat merkittävästi.
- ---
- **Vuonna 2016** tilaukset laskivat jonkin verran uusien laitteiden liiketoiminnassa. Volyymiliiketoiminnan tilaukset laskivat selvästi, ja suurprojektitilaukset kasvoivat selvästi. Myös modernisointitilaukset kasvoivat selvästi.
- Vertailukelpoisin valuuttakurssein saadut tilaukset kasvoivat jonkin verran EMEA-alueella ja selvästi Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset laskivat selvästi.

Tilaukanta (Me)

- Tilaukanta kasvoi 4,7 % historiallisiin valuuttakurssein laskettuna (5,4 % vertailukelpoisin valuuttakurssein).
- **Loka-joulukuussa 2016** saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman mutta pysyi hyvällä tasolla.
- ---
- **Vuonna 2016** saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman toisella vuosipuoliskolla, mutta tilaukannan kate pysyi hyvällä tasolla.

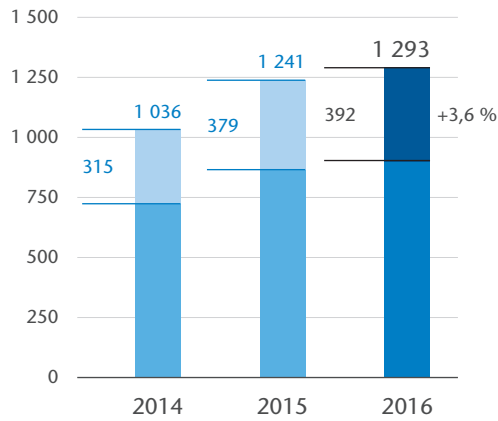
Liikevaihto (Me)

- **Loka-syyskuussa 2016** liikevaihto kasvoi 1,2 % historiallisiin valuuttakurssein laskettuna (3,6 % vertailukelpoisin valuuttakurssein).
- Uusien laitteiden liikevaihto laski 3,4 % (0,3 % vertailukelpoisin valuuttakurssein). Palveluliiketoiminnan (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 7,7 % (9,0 %). Huollon liikevaihto kasvoi 5,9 % (7,2 %) ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi 10,8 % (12,4 %).
- Liikevaihto kasvoi 7,3 % (9,4 % vertailukelpoisin valuuttakurssein) EMEA-alueella ja 14,3 % (14,3 %) Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 10,4 % (-6,9 %).
- ---
- **Vuonna 2016** uusien laitteiden liikevaihto laski 2,9 % (0,2 % vertailukelpoisin valuuttakurssein). Palveluliiketoiminnan (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 7,5 % (8,8 %). Huollon liikevaihto kasvoi 5,0 % (6,2 %) ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi 13,8 % (15,4 %).
- Liikevaihto kasvoi 3,2 % (4,9 % vertailukelpoisin valuuttakurssein) EMEA-alueella ja 13,1 % (13,5 %) Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 4,3 % (-0,7 %).

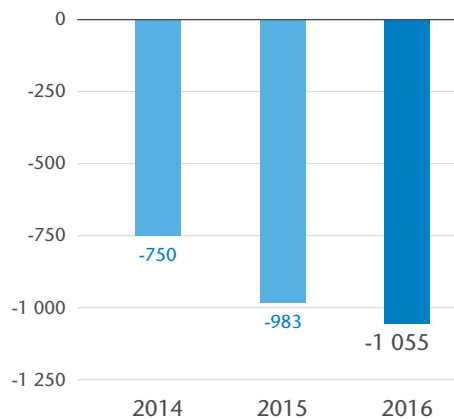
Avainluvut

Liikevoitto (Me)

- **Loka–syyskuussa 2016** liikevoitto oli 15,1 % liikevaihdosta (10–12/2015: 14,8 %).
- Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä kaikissa liiketoiminoissa. Maantieteellisistä alueista EMEA- ja Amerikan alueet vaikuttivat positiivisesti liikevoiton kasvuun.
- **Vuonna 2016** liikevoitto oli 14,7 % liikevaihdosta (1–12/2015: 14,4 %)
- Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä kaikissa liiketoiminoissa. Kasvun taustalla oli laaja-alainen positiivinen kehitys kautta alueiden erityisesti Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.
- Valuuttojen epäsuotuisilla muuntokursseilla oli 44 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoiton kasvuun.

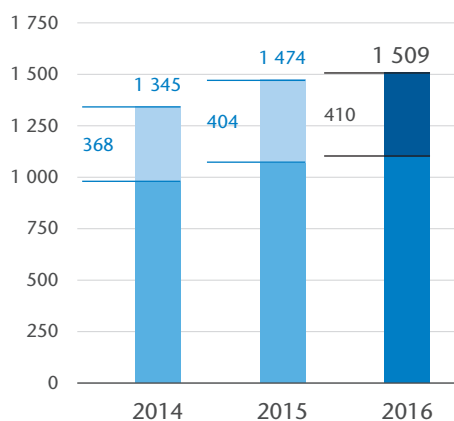
Nettokäyttöpääoma¹ (Me)

- **Vuonna 2016**, nettokäyttöpääoma parani johtuen saatujen ennakkomaksujen parantuneesta tasosta suhteessa vaihto-omaisuuteen.

¹⁾ Sisältäen rahoituserät ja verot

Rahavirta² (Me)

- **Loka–syyskuussa 2016** liiketoiminnan rahavirta oli 409,8 (10–12/2015: 403,5) miljoonaa euroa.

- **Vuonna 2016**, liiketoiminnan rahavirta oli vahvalla tasolla. Rahavirran taustalla oli liikevoiton kasvu ja nettokäyttöpääoman myönteisenä jatkunut kehitys.

²⁾ Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

Laskentaperiaatteet

Tässä katsauksessa julkaistut tiedot perustuvat KONEen tilin-tarkastettuun 2016 tilinpäätökseen. KONE Oyj:n tilinpäätöstie-dote on laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukai-sesti. KONE on noudattanut tilinpäätöstiedotteen laadinnassa samoja laskentaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2016.

Katsaus loka–joulukuulta 2016

Toimintaympäristö loka–joulukuussa

Vuoden 2016 neljännellä vuosineljänneksellä uusien laitteiden globaalit markkinavolyymit olivat melko vakaat edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kiinan uusien laitteiden markkina laski hieman yksiköissä mitattuna ja selvästi raha-määräisesti mitattuna. Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan (EMEA) alueella uusien laitteiden markkina oli melko vakaa, kun taas Pohjois-Amerikassa markkinan hienoinen kasvu jatkui. Moder-nisointikysynnän kasvu jatkui kaikilla alueilla. Myös huoltomark-kinan kasvu jatkui maailmanlaajuisesti kasvun ollessa vahvinta Aasian ja Tyynenmeren alueella ja maltillisempaa Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.

EMEA-alueella uusien laitteiden markkina heikkeni Keski- ja Pohjois-Euroopassa verrattuna viime vuoden vahvaan vertailu-kauteen. Kehitys oli myönteisintä asuinrakentamisen segmen-tillä. Alueen merkittävimmistä markkinoista huomattavaa kas-vua nähtiin Saksassa, kun taas Iso-Britanniassa markkina laski merkittävästi johtuen alueella jatkuneesta epävarmuudesta. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden markkina kasvoi hieman ja pysyi epävarmana Lähi-idässä. Modernisointimarkkina kasvoi huomattavasti Keski- ja Pohjois-Euroopassa, kun taas Etelä-Euroopan modernisointimarkkina laski hieman. Huoltomark-kinan kasvu jatkui EMEA-alueella, joskin kasvuvauhti vaihteli maittain.

Pohjois-Amerikassa uusien laitteiden markkina kasvoi edel-leen hieman. Yhdysvalloissa markkina kasvoi hieman korkealta tasolta. Kasvun taustalla oli myönteinen kehitys sekä asuin- että kaupallisen rakentamisen segmenteillä. Myös modernisointi- ja huoltomarkkinat kasvoivat hieman Pohjois-Amerikassa.

Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden markki-navolyymit olivat melko vakaat neljännellä vuosineljänneksellä. Kiinan uusien laitteiden markkina, joka on alueen suurin, laski hieman yksiköissä mitattuna. Rahamääräisesti mitattuna Kiinan markkina laski selvästi. Asuinrakentamisen segmentti heik-keni hieman, kun taas kaupallisen rakentamisen segmentti oli melko vakaa. Infrastruktuurisegmentin kasvu jatkui elvytystoi-menpiteiden johdosta. Kehitys jatkui myönteisenä Kiinan suur-immissä kaupungeissa, kun taas pienemmissä kaupungeissa kehitys oli heikompa. Tilanne vaihteli kuitenkin kaupungeit-tain. Kiinan ulkopuolella uusien laitteiden markkina heikkeni Intiassa johtuen alueen taloudellisesta epävarmuudesta vu-osineljänneksen aikana. Uusien laitteiden markkinat kasvoivat Kaakkois-Aasiassa, mutta tilanne vaihteli maittain. Australi-assa uuslaitemarkkina heikkeni hieman mutta pysyi korkealla

tasolla. Australian modernisointimarkkinan kasvu jatkui. Aasian ja Tyynenmeren alueen huoltomarkkina kehittyi myönteisesti kautta alueen.

Neljännellä vuosineljänneksellä hinnoitteluympäristön kehi-tys pysyi vaihtelevana. Kiinan uusien laitteiden markkinalla hintakilpailu jatkui tiukkana. EMEA-alueella uusien laitteiden hinnoittelu pysyi melko haastavana erityisesti Etelä-Euroopan markkinoilla. Pohjois-Amerikassa uusien laitteiden markkinalla hinnoitteluympäristö parani edelleen hieman. Huollossa ja modernisoinnissa EMEA-alueella vallitsi edelleen tiukka hintakil-pailu erityisesti Etelä-Euroopassa sekä joillain Keski- ja Pohjois-Euroopan markkinoilla. Myös Pohjois-Amerikassa hintakilpailu pysyi melko kireänä huoltoliiketoiminnassa, mutta lieventyi edelleen hieman modernisoinnissa.

Taloudellinen kehitys loka–joulukuussa

Saadut tilaukset laskivat 5,5 % loka–joulukuuhun 2015 ver-rattuna ja olivat 1 839 (10–12/2015: 1 947) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna KONEen saadut tilaukset laskivat 2,9 %.

Uusien laitteiden tilaukset laskivat jonkin verran. Tilaukset laskivat selvästi volyymiliiketoiminnassa ja olivat melko vakaat suurprojekteissa. Modernisoinnin tilaukset kasvoivat jonkin ver-ran. Saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman, mutta pysyi hyvällä tasolla. Saadut tilaukset koostuvat pääosin uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauksista. KONE ei sisällytä huol-tosopimuksia saatuihin tilauksiin, mutta niihin luetaan huolto-liiketoimintaan liittyviä tilauksia, kuten korjauksia.

Saadut tilaukset kasvoivat hieman vertailukelpoisin valuut-takurssein EMEA-alueella. Tilaukset kasvoivat hieman Keski- ja Pohjois-Euroopassa ja laskivat jonkin verran Etelä-Euroopassa ja Lähi-idässä. Amerikan alueella KONEen tilaukset kasvoivat huomattavasti Yhdysvaltojen myönteisenä jatkuneen kehityksen seurauksena. Saadut tilaukset laskivat huomattavasti Aasian ja Tyynenmeren alueella. Tilaukset kasvoivat hieman Kiinan ulko-puolella mutta laskivat voimakkaasti Kiinassa.

KONEen liikevaihto kasvoi 1,2 % loka–joulukuuhun 2015 verrattuna ja oli 2 593 (10–12/2015: 2 562) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein KONEen liikevaihto kasvoi 3,6 %.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 1 437 (1 488) miljoonaa euroa, mikä vastaa 3,4 % laskua edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssein uusien laitteiden liikevaihto laski 0,3 %.

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 7,7 % ja oli 1 156 (1 073) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 9,0 %. Huollon liikevaihto oli 733,6 (692,4) miljoonaa euroa ja kasvoi 5,9 % historiallisin ja 7,2 % vertailukelpoisin valuuttakurssein. Huollon liikevaihto sisältää hissien ja liukuportaiden huoltoliiketoiminnan sekä KONEen automaattioivliiketoiminnan. Modernisoinnin liike-vaihto kas-

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN, Me

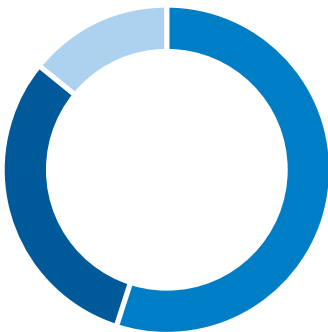
	1-12/2016	1-12/2015	Historiallinen muutos	Vertailukelpoinen muutos
EMEA ¹⁾	3 476,8	3 369,6	3,2 %	4,9 %
Amerikka	1 658,5	1 466,0	13,1 %	13,5 %
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 648,9	3 811,8	-4,3 %	-0,7 %
Yhteensä	8 784,3	8 647,3	1,6 %	3,9 %

¹⁾ EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka

LIKEVAIHTO LIIKETOIMINNOITTAIN, Me

	1-12/2016	1-12/2015	Historiallinen muutos	Vertailukelpoinen muutos
Uudet laitteet	4 793,0	4 934,8	-2,9 %	0,2 %
Huolto	2 772,5	2 641,5	5,0 %	6,2 %
Modernisointi	1 218,7	1 071,0	13,8 %	15,4 %
Yhteensä	8 784,3	8 647,3	1,6 %	3,9 %

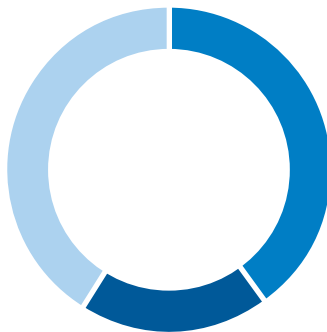
Liikevaihto liiketoiminnoittain

- Uudet laitteet 55 % (57 %)
- Huolto 31 % (31 %)
- Modernisointi 14 % (12 %)

1-12/2016 (1-12/2015)

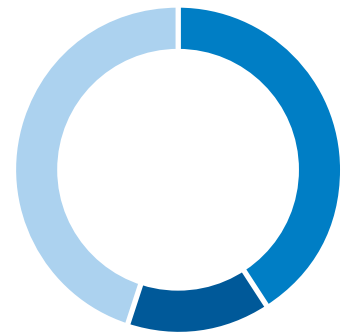
Liikevaihto markkina-alueittain

- EMEA 40 % (39 %)
- Amerikka 19 % (17 %)
- Aasian ja Tyynenmeren alue 41 % (44 %)

1-12/2016 (1-12/2015)

Henkilöstö markkina-alueittain

- EMEA 41 % (42 %)
- Amerikka 14 % (13 %)
- Aasian ja Tyynenmeren alue 45 % (45 %)

31.12. 2016: 52 104
(31.12.2015: 49 734)

voi 10,8 % ja oli 422,2 (381,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein modernisoinnin liikevaihto kasvoi 12,4 %.

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 7,3 % ja oli 1 105 (1 030) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 9,4 %. Amerikan alueen liikevaihto oli 535,6 (468,6) miljoonaa euroa, mikä vastaa 14,3 % kasvua vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein kasvu oli 14,3 %. Aasian ja Tyynenmeren alueen

liikevaihto laski 10,4 % ja oli 952,2 (1 063) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuutoin liikevaihto laski 6,9 %.

KONEen liikevoitto loka–joulukuussa 2016 oli 392,2 (378,5) miljoonaa euroa eli 15,1 % (14,8 %) liikevaihdosta. Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä kaikissa liiketoiminnoissa. Maantieteellisistä alueista EMEA- ja Amerikan alueet vaikuttivat positiivisesti liikevoiton kasvuun. Uusien laitteiden liiketoiminnassa KONEen saavuttamat parannukset tuote- ja kustannuskilpailukyvyssä sekä kohdistetut hinnoit-

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

telutoimenpiteet lievensivät monilla markkinoilla vallinneen tiukan hintakilpailun vaikutusta. KONE jatkoi panostusten kasvattamista liiketoiminnan kasvua tukevilla alueilla, erityisesti kasvavilla markkinoilla, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa sekä prosessikehityksessä ja IT:ssä. Valuuttojen epäsuotuisilla muuntokursseilla oli 14 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoiton kasvuun.

Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja loka–joulukuussa 2016 oli 409,8 (403,5) miljoonaa euroa. Vahvaa rahavirtaa tuki erityisesti liikevoiton positiivinen kehitys. Nettokäyttöpääoma pysyi vakaana hyvällä tasolla johtuen pääasiallisesti saatujen ennakkomaksujen suotuisasta tasosta suhteessa vaihto-omaisuuteen.

Katsaus tammi–joulukuulta 2016

Toimintaympäristö

Vuonna 2016 uusien laitteiden markkina heikkeni hieman maailmanlaajuisesti johtuen laskusta Kiinan suurella uusien laitteiden markkinalla. Muista markkinoista EMEA-alueella nähtiin hienoista kasvua ja myös Pohjois-Amerikassa kysyntä kasvoi hieman korkealta tasolta. Modernisointimarkkina kasvoi maailmanlaajuisesti kautta alueiden. Myös huoltomarkkinan kasvu jatkui maailmanlaajuisesti. Kasvu oli nopeinta Aasian ja Tyynenmeren alueella ja hitaampaa kehittyneemmällä markkinoilla.

EMEA-alueella uusien laitteiden markkina kasvoi hieman Keski- ja Pohjois-Euroopassa erityisesti asuinrakentamisen vauhdittamana. Alueen suuremmista markkinoista positiivinen kehitys jatkui Saksassa, kun taas epävarmuus kasvoi Isossa-Britanniassa vuoden 2016 toisella vuosipuoliskolla. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden markkina oli melko vakaa ja markkinalla oli havaittavissa elpymisen merkkejä. Markkina pysyi kuitenkin matalalla tasolla. Ranskassa ja Italiassa uusien laitteiden markkina pysyi vakaana alhaisella tasolla, kun taas Espanjassa markkinan elpyminen alhaiselta tasolta jatkui. Lähi-idässä uusien laitteiden kysyntä oli melko vakaalla tasolla. Modernisointimarkkina kasvoi selvästi Keski- ja Pohjois-Euroopassa, erityisesti Saksassa. Etelä-Euroopassa modernisointimarkkina osoitti elpymisen merkkejä verrattuna edellisvuoteen. Huoltomarkkina kasvoi EMEA-alueella, mutta kasvuvauhti vaihteli maittain.

Pohjois-Amerikassa uusien laitteiden markkina kasvoi hieman korkealta tasolta. Kasvuun myötävaikuttivat Yhdysvaltojen uuslaitemarkkina, jossa nähtiin laaja-alaista positiivista kehitystä kautta segmenttien. Myös modernisointikysyntä kasvoi hieman Pohjois-Amerikassa. Huoltoliiketoiminnassa markkina kasvoi hieman, mutta kilpailuympäristö pysyi melko haastavana.

Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden markkina laski hieman vuonna 2016 Kiinan laskusta johtuen. Kiinassa uusien laitteiden markkina laski selvästi rahamääräisesti mitattuna. Yksiköissä mitattuna markkina laski jonkin verran. Sekä asuinrakentamisen segmentti että kaupallinen segmentti lasivat, kun taas pienempi infrastruktuurisegmentti kasvoi merkittävästi hallituksen elvytystoimenpiteiden vauhdittamana.

Markkinaympäristö Kiinassa vaihteli merkittävästi eri alueiden välillä. Kysyntä jatkui melko vahvana suurimmissa kaupungeissa, mutta pienemmissä kaupungeissa kehitys oli heikompa. Aasian ja Tyynenmeren alueen muista markkinoista Intian uuslaitemarkkina kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna, kun taas Kaakkois-Aasian markkinoilla kehitys oli vaihtelevaa. Australiassa uusien laitteiden markkina pysyi korkealla tasolla, kun taas modernisointimarkkinan kasvu jatkui. Aasian ja Tyynenmeren alueen huoltomarkkinat kasvoivat edelleen.

KONE kilpailee useiden yhtiöiden kanssa kaikilla maantieteellisillä alueilla. Erityisesti palveluliiketoiminnassa markkinoilla on laaja joukko toimijoita, lukuisia pieniä sekä suurempia kilpailijoita. Vuoden 2016 aikana hintakilpailu pysyi vaihtelevana. Kiinassa hintakilpailu uusien laitteiden markkinalla tiukentui edelliseen vuoteen verrattuna. EMEA-alueella uusien laitteiden hinnoitteluympäristö pysyi melko haastavana erityisesti Etelä-Euroopan markkinoilla. Hinnoitteluympäristö Pohjois-Amerikan uusien laitteiden markkinalla parani edelleen. Huollossa EMEA-alueella vallitsi tiukka hintakilpailu erityisesti Etelä-Euroopassa ja myös joillakin Keski- ja Pohjois-Euroopan markkinoilla. Myös Pohjois-Amerikassa hintakilpailu pysyi melko tiukkana huoltoliiketoiminnassa mutta lieventyi hieman modernisoinnissa.

Saadut tilaukset ja tilauskanta

Saadut tilaukset laskivat 4,2 % vuonna 2016 ja olivat 7 621 (1–12/2015: 7 959) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna saadut tilaukset laskivat 1,6 %. Vuonna 2016 tilaukset laskivat jonkin verran uusien laitteiden liiketoiminnassa. Volyymiliiketoiminnan tilaukset laskivat selvästi ja suurprojektitilaukset kasvoivat selvästi. Myös modernisointitilaukset kasvoivat selvästi. Saadut tilaukset koostuvat pääosin uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauksista. KONE ei sisällytä huoltosopimuksia saatuihin tilauksiin, mutta niihin luetaan huoltoliiketoimintaan liittyviä tilauksia, kuten korjauksia.

Tilauskanta kasvoi 4,7 % vuoden 2015 loppuun verrattuna ja oli 8 592 (31.12.2015: 8 210) miljoonaa euroa vuoden 2016 lopussa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna kasvu oli 5,4 %. Saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman toisella vuosipuoliskolla, mutta tilauskannan kate pysyi hyvällä tasolla. Kohdistettu hinnoittelustrategia sekä parannukset tuotteiden kokonaiskilpailukyvyssä, tuotekustannus mukaan lukien, ovat auttaneet hyvien suhteellisten katteiden säilyttämisessä. Tilausten peruutukset pysyivät hyvin alhaisella tasolla.

KONEen uusien laitteiden tilaukset hissien ja liukuportaiden määrässä laskettuna olivat noin 158 000 laitetta (2015: noin 161 000 laitetta).

EMEA-alueella saadut tilaukset kasvoivat jonkin verran vertailukelpoisin valuuttakurssein vuoteen 2015 verrattuna. Uusien laitteiden tilaukset alueella kasvoivat jonkin verran. Tilaukset kasvoivat Keski- ja Pohjois-Euroopassa, missä erityisesti Saksa ja Pohjoismaat vauhdittivat kasvua. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden saadut tilaukset olivat vakaat. Espanjassa tilaukset kasvoivat huomattavasti ja Italiassa selvästi, kun taas

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

Ranskassa tilaukset laskivat hieman. Lähi-idässä uusien laitteiden tilaukset kasvoivat jonkin verran. KONEen modernisointitilaukset EMEA-alueella kasvoivat selvästi vuoteen 2015 verrattuna ja kehitys oli myönteistä kautta alueen.

Amerikan alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssein vuoteen 2015 verrattuna. Uusien laitteiden saadut tilaukset kasvoivat jonkin verran erityisesti seurauksena kasvusta Yhdysvalloissa. Modernisoinnin saadut tilaukset kasvoivat huomattavasti Pohjois-Amerikassa.

Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset laskivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssein edellisvuoteen verrattuna. Uusien laitteiden saadut tilaukset laskivat selvästi, sillä Kiinassa, painoarvoltaan merkittävimmissä maassa, tilaukset laskivat huomattavasti. Muun Aasian ja Tyynenmeren alueella tilanne oli vaihteleva. Intiassa uusien laitteiden tilaukset kasvoivat hieman, kun taas Australiassa tilaukset laskivat selvästi. Modernisointitilaukset kasvoivat Aasian ja Tyynenmeren alueella selvästi.

Liikevaihto

KONEen liikevaihto kasvoi vuonna 2016 1,6 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 8 784 (1–12/2015: 8 647) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 3,9 %. Vuonna 2016 toteutuneiden yrityskauppojen kautta kertyneellä liikevaihdolla ei ollut olennaista vaikutusta KONEen tilikauden liikevaihtoon.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 4 793 (4 935) miljoonaa euroa, mikä vastaa 2,9 % laskua vuoteen 2015 verrattuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssein uusien laitteiden liikevaihto kasvoi 0,2 %.

KONE toimitti laitemäärissä laskettuna noin 136 000 uutta hissiä ja liukuporrasta vuonna 2016 (2015: noin 137 000 uutta hissiä ja liukuporrasta).

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 7,5 % ja oli yhteensä 3 991 (3 713) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein palveluiden liikevaihto kasvoi 8,8 %. Huollon liikevaihto kasvoi 5,0 % historiallisiin ja 6,2 % vertailukelpoisin valuuttakurssein ja oli 2 773 (2 642) miljoonaa euroa. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi 13,8 % ja oli 1 219 (1 071) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 15,4 %.

KONEen hissien ja liukuportaiden huoltokanta kasvoi yli 6 % ja ylitti selvästi 1 100 000 laitetta vuoden 2016 lopussa (lähes 1 100 000 laitetta vuoden 2015 lopussa). Huoltokannan kasvu oli seurausta ennen kaikkea hyvänä jatkuneesta uusien toimitettujen laitteiden siirtymisestä huoltokantaan. Myös yritysostot myötävaikuttivat huoltokannan kasvuun. Raportointikauden aikana kilpailijoilta voitettujen tai näille hävittyjen huoltosopimusten erotus oli edelleen hieman negatiivinen mutta paremmalla tasolla kuin edellisen vuoden lopussa. Toinen huoltokannan kasvua hidastanut tekijä oli tavanomainen laitteiden poistuminen kannasta johtuen rakennusten käytön päättämisestä.

Uusien laitteiden liikevaihdon osuus koko liikevaihdosta oli 55 % (57 %) ja palvelujen liikevaihdon osuus 45 % (43 %). Huollon osuus kokonaisliikevaihdosta oli 31 % (31 %) ja modernisoinnin 14 % (12 %). Liikevaihdosta 40 % (39 %) tuli EMEA-alueelta, 19 % (17 %) Amerikasta ja 41 % (44 %) Aasian ja Tyynenmeren alueelta. Suurimmat maat liikevaihdolla mitattuna olivat Kiina, Yhdysvallat, Ranska ja Saksa. Kiinan osuus oli noin 30 %, Yhdysvaltojen osuus noin 15 % ja Ranskan sekä Saksan osuus noin 5 % KONEen vuoden 2016 kokonaisliikevaihdosta.

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 3,2 % ja oli 3 477 (3 370) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 4,9 %. Uusissa laitteissa liikevaihto kasvoi jonkin verran ja huollossa hieman. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi selvästi.

Amerikan alueen liikevaihto kasvoi 13,1 % ja oli 1 659 (1 466) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 13,5 %. Uusien laitteiden ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi huomattavasti. Huollon liikevaihto kasvoi jonkin verran.

Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto laski 4,3 % oli 3 649 (3 812) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuutoin lasku oli 0,7 %. Uusien laitteiden liikevaihto laski jonkin verran, mutta huollon liikevaihto kasvoi merkittävästi ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi erittäin voimakkaasti.

Tulos

KONEen liikevoitto (EBIT) vuonna 2016 kasvoi 1 293 (1–12/2015: 1 241) miljoonaa euroon ja oli 14,7 % (14,4 %) liikevaihdosta. Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä sekä kaikissa liiketoiminnoissa. Kasvun taustalla oli laaja-alainen positiivinen kehitys kautta alueiden erityisesti Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. KONEen saavuttamat parannukset tuote- ja kustannuskilpailukyvyssä sekä kohdistetut hinnoittelutoimenpiteet lievensivät monilla markkinoilla vallinneen tiukan hintakilpailun vaikutusta. KONE jatkoi panostusten kasvattamista liiketoiminnan kasvua tukevilla alueilla, erityisesti kasvavilla markkinoilla, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa sekä prosessikehityksessä ja IT:ssä. Valuuttojen epäsuotuisilla muuntokursseilla oli 44 miljoonan euron negatiivinen vaikutus liikevoiton kasvuun.

Nettorahoituserät olivat 35,8 (122,4) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät koostuvat pääosin sijoitusten korkotuotoista. Vertailukaudella Toshiba Elevator and Building Systems Corporationilta (TELC) saadulla 118,2 miljoonan euron ylimääräisellä osingolla oli merkittävä myönteinen vaikutus rahoitustuottoihin. Lisäksi yritysostoihin liittyvien optiovelkojen uudelleenarvostus vaikutti nettorahoituseriin negatiivisesti vertailukaudella.

KONEen voitto ennen veroja oli 1 330 (1 364) miljoonaa euroa. Verot olivat 307,7 (311,4) miljoonaa euroa. Tämä vastaa 23,1 % (22,8 %) efektiivistä veroastetta koko tilikaudelle. Vertailujaksolla efektiiviseen veroasteeseen vaikutti positiivisesti Toshiba Elevator and Building System Corporationilta (TELC)

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

saatu ylimääräinen osinko. Tilikauden voitto tällä katsauskaudella oli 1 023 (1 053) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 2,00 (2,01) euroa.

Tase ja rahavirta

KONEen tase oli erittäin vahva joulukuun 2016 lopussa.

KONEen liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) tammi–joulukuussa 2016 oli 1 509 (1–12/2015: 1 474) miljoonaa euroa. Rahavirran taustalla oli liikevoiton kasvu ja nettokäyttöpääoman myönteisenä jatkunut kehitys.

Nettokäyttöpääoma parani, ja oli joulukuun 2016 lopussa -1 055 (31.12.2015: -983,4) miljoonaa euroa sisältäen rahoitus- ja veroerät. Tämä johtui saatujen ennakkomaksujen parantuneesta tasosta suhteessa vaihto-omaisuuteen.

Korollinen nettovelka oli joulukuun 2016 lopussa -1 688 (31.12.2015: -1 513) miljoonaa euroa. KONEen rahavarat yhdessä lyhytaikaisten talletusten ja lainasaamisten kanssa olivat 2 086 (1 903) miljoonaa euroa raportointikauden lopussa. Korolliset velat olivat yhteensä 405,5 (406,1) miljoonaa euroa sisältäen eläkevastuisiin liittyvän 176,7 (169,2) miljoonan euron nettovelvoitteen ja lyhytaikaisia lainoja 15,4 (12,0) miljoonaa euroa. Korolliset velat sisältävät lisäksi yritysostojen optiovelkaa 10,5 (192,4) miljoonaa euroa. Korollisiin velkoihin vaikutti GiantKONEeseen liittyvän optiovelan maksu vuoden 2016 aikana. Nettovelkaantumisaste oli -60,4 % (31.12.2015: -58,7 %) ja omavaraisuusaste 46,8 % (31.12.2015: 45,4 %).

Osakekohtainen oma pääoma oli 5,42 (4,94) euroa.

Investoinnit ja yritysostot

KONEen investoinnit ja yritysostot olivat 226,6 (1–12/2015: 157,6) miljoonaa euroa. Investoinnit olivat pääasiassa investointeja tutkimukseen ja kehitykseen, tietojenkäsittelyyn, operatiivisen liiketoiminnan sekä tuotannon välineisiin, tiloihin ja laitteisiin. Yritysostot olivat 99,2 (64,9) miljoonaa euroa.

Vuoden 2016 aikana KONEen suurempiin yritysostoihin kuuluivat enemmistöosuus Citylift-yhtiöstä Espanjassa, City Elevator Company Yhdysvalloissa, thyssenkruppin suomalainen tytäryhtiö thyssenkrupp Hissit Oy, sekä Capital Elevator Services Yhdysvalloissa. Lisäksi KONE osti raportointikauden aikana muita pieniä huoltoliiketoimintoja Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Raportointikauden yritysostoilla erikseen tai kokonaisuutena ei ollut merkittävää vaikutusta KONEen tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Raportointikauden aikana KONE osti jäljellä olevan 20 % osuuden kiinalaisesta tytäryhtiöstään GiantKONEesta noin 180 miljoonalla eurolla. KONE on konsolidoinut GiantKONEen kokonaisuudessaan tilinpäätökseensä joulukuusta 2011 alkaen, joten yritysostolla ei ole vaikutusta KONEen liikevaihtoon tai liikevoittoon.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja tuotekehitykseen menot olivat 140,5 (1–12/2015: 121,7) miljoonaa euroa eli 1,6 % (1,4 %) liikevaihdosta. Tutki-

mus- ja tuotekehitykseen sisältyvät sekä uusien tuote- ja palvelukonseptien kehittämisen että olemassa olevien ratkaisujen ja palveluiden jatkokehityksen. KONEen hissit ja liukuportaat perustuvat alallaan johtavaan energiatehokkaaseen teknologiaan.

KONEen asiakkaat ja loppukäyttäjät ovat tutkimus- ja tuotekehitystyön keskiössä. Visiomme mukaan KONEen ratkaisut tarjoavat parhaan käyttäjäkokemuksen. Tuomme asiakkaille ja loppukäyttäjille helppoutta, tehokkuutta ja elämyksiä rakennusten koko elinkaaren ajan. KONEen tavoite on tarjota toimialan kilpailukykyisimmät ratkaisut, jotka tuovat parhaiten arvoa asiakkaille koko elinkaaren ajan uusimman teknologian ja vahvojen kumppanuuksien avulla.

Raportointivuoden aikana KONE aloitti yhteistyön IBM:n kanssa. KONE ottaa käyttöön IBM Watson IoT -järjestelmäalustan, jolla kerätään ja tallennetaan laitteista tietoa sekä rakennetaan uusia digitaalisia palveluja. KONEen tavoitteena on tuottaa asiakkaille uudenlaista lisäarvoa pilvipalveluita hyödyntämällä. Vuonna 2016 KONE myös laajensi yhteistyötään Salesforcen kanssa tarjotakseen asiakkailleen ympäri maailmaa nopeampaa, älykkäämpää ja personoidumpaa palvelua Salesforce Service Cloud Lightning -palvelun avulla.

Vuonna 2016 KONE jatkoi tarjontansa kehittämistä ja julkisti sekä uusia ratkaisuja että päivityksiä olemassa oleviin ratkaisuihin. KONE esitteli KONE MonoSpace® 500 volyyminhissitarjontansa Yhdysvaltojen ja Kanadan markkinoille. Kiinassa ja muun Aasian ja Tyynenmeren alueella KONE julkisti useita päivityksiä ja parannuksia sekä kaupallisen- että asuinrakentamisen segmenteille. Intiassa KONE laajensi hissivalikoimaansa. Euroopassa KONE toi markkinoille päivitetyn turvallisuusstandardin mukaisen tarjooman sekä päivitetyn turvallisuusstandardin mukaiset KONE NanoSpace™ sekä KONE ProSpace™ asuinrakennushissit. KONE laajensi modernisointivalikoimaansa Euroopassa julkistamalla KONE HydroMod™ 200 -ratkaisun hydraulisten hissien modernisointiin.

KONE laajensi KONE People Flow Intelligence -tarjomaansa julkaisemalla seuraavan sukupolven ratkaisun kohdekerrosohjaukseen toimitilasegmentillä. Lisäksi KONE paransi KONE Access™ -kulunhallintajärjestelmän yhteensopivuutta, minkä myötä sen voi yhdistää lähes minkä tahansa hallinnointi- ja valvontajärjestelmän kanssa.

Raportointivuoden aikana KONE avasi uusimman Yhdysvaltojen-tuotanto ja tutkimus- ja tuotekehityslaitoksensa Allessa, Teksasissa. Uusissa tiloissa toimii KONEen Amerikan alueen tuotantotoimintoja sekä tutkimus- ja kehityskeskusten, mukaan lukien testitorni.

Vuonna 2016 Talouslehti Forbes listasi KONEen sijalle 56 maailman 100 innovatiivisimman yrityksen joukosta (2015: 48). KONE on Forbesin listalla mukana kuudentena vuonna peräkkäin ja on vuoden 2016 listauksen ainoa hissi- ja liukuportasyhtiö. Lisäksi KONE sai tunnustusta muotoilustaan vuoden 2016 aikana. KONE Card Collector voitti iF Design Award -muotoilupalkinnon. KONE palkittiin iF Design Awards -kil-

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

pailussa neljättä kertaa. Ajomukavuutta mittaava KONE DT6 -työkalu ja hissiin vapaasti sijoitettava Rondel Light -kohdevalo saivat Red Dot Product Design Award -palkinnon.

Muutokset organisaatiossa ja johtokunnassa

Vuonna 2016 KONE ilmoitti muutoksista organisaatiossa ja johtokunnassa.

KONEen sisäisen organisaation rakenne muuttui 1.4.2016 alkaen. Pierre Liautaud, joka on aiemmin vastannut Länsi- ja Etelä-Euroopan sekä Afrikan alueista vuodesta 2011 lähtien, vastaa jatkossa myös Lähi-idästä. Muutos tuo synergiaetuja Lähi-idän ja Afrikan alueiden välille ja tukee näin KONEen kasvustrategian toteuttamista molemmilla alueilla.

Thomas Hinnerskov aloitti KONEen palveluksessa 1.9.2016 Keski- ja Pohjois-Euroopan aluejohtajana ja johtokunnan jäsenenä. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Thomas Hinnerskov seuraa tehtävässään Noud Veegeriä, joka lopetti KONEen palveluksessa 2.4.2016.

Ilkka Hara aloitti KONEen palveluksessa talousjohtajana ja johtokunnan jäsenenä 8.8.2016. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Ilkka Hara seuraa tehtävässään Eriikka Söderströmiä, joka lopetti KONEen palveluksessa 31.7.2016.

Axel Berklings nimitettiin Aasian ja Tyynenmeren alueesta vastaavaksi johtajaksi ja KONEen johtokunnan jäseneksi 1.10.2016 alkaen. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Aasian ja Tyynenmeren alue kattaa KONEen liiketoiminnan tällä maantieteellisellä alueella Kiinaa lukuun ottamatta. Axel Berklings seuraa tehtävässään Neeraj Sharmaa, joka on päättänyt hakeutua uusien haasteiden pariin KONEen ulkopuolella.

Henkilöstö

KONEen henkilöstöstrategian tarkoitus on edistää yrityksen liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista. Strategian päämäärä on varmistaa henkilöstön saatavuus, sitoutuminen yritykseen, motivaatio ja jatkuva kehittäminen. Eettiset periaatteet ohjaavat kaikkea KONEen toimintaa. Henkilöstöä koskevat oikeudet ja velvollisuudet kieltävät kaikenlaisen syrjinnän ja takaavat oikeuden turvalliseen ja terveeseen työympäristöön sekä henkilökohtaiseen hyvinvointiin.

Yksi KONEen vuoden 2014 alussa käynnistetyistä viidestä kehitysohjelmasta oli nimeltään ”Huippuammattilaisten tiimi”, joka saatettiin menestyksekkäästi päätökseen vuonna 2016. Ohjelmaan kuului lukuisia hankkeita, joiden tavoitteena oli auttaa kaikkia työntekijöitä suoriutumaan tehtävistään parhaalla mahdollisella tavalla, kehittää asennus- ja huoltotoiminnan työntekijöiden osaamista systemaattisesti sekä varmistaa, että jokaiseen tehtävään saadaan siihen parhaiten sopiva henkilö. Ohjelmaan kuuluvissa hankkeissa nähtiin myönteistä kehitystä ja KONE jatkaa työskentelyään näiden teemojen parissa myös tulevaisuudessa.

Vuonna 2016 kehityskeskustelut pidettiin 95 prosentille niiden piiriin kuuluvasta henkilökunnasta ja ennätyskellisellä

97 prosentilla oli kirjallisesti dokumentoitu henkilökohtainen kehityssuunnitelma. Vuoden aikana KONEella kiinnitettiin erityistä huomiota kehityskeskusteluiden laadun parantamiseen, mukaan lukien keskusteluihin valmistautumisen, raketavan kaksisuuntaisen keskustelun, työntekijöiden valmentamisen sekä työntekijöiden rohkaisemisen omien vahvuuksiensa käyttämiseen entistä paremmin.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen pysyi painopistealueena raportointikauden aikana. KONEen tarjonnassa oli yli 3 600 koulutusohjelmaa ja verkkopohjaista kurssia ja lisäksi useita uusia koulutusohjelmia käynnistettiin vuoden aikana. Vuoden 2016 lopussa KONEella oli yli 30 koulutuskeskusta ympäri maailman. Raportointivuoden aikana panostettiin erityisesti paikallisten koulutusten kehittämiseen, aktiiviseen oppilaitosyhteistyöhön sekä koulutustyökalujen kehittämiseen. KONE jatkoi myös verkkopohjaisen oppimisen kehittämistä. Vuoden 2016 lopussa lähes kaikissa KONE-maissa oli käytössä verkkopohjainen oppimisalusta, jossa suoritettiin 124 000 kurssia vuoden aikana. Lisäksi henkilöstön kehittäminen sisäisten työkiertomahdollisuuksien avulla pysyi painopistealueena ”Visit a job” -ohjelman myötä. Ohjelma on todettu tehokkaaksi menetelmäksi työssä oppimisen ja yksiköiden välisen yhteistyön parantamiseksi. Lyhytkestoinen työkierto on otettu hyvin vastaan KONEella, ja yli 400 työntekijää osallistui ”Visit a job” -työkiertoon vuonna 2016.

Vuonna 2016, KONE jatkoi toimiaan tunnettavuutensa lisäämiseksi potentiaalisten työntekijöiden keskuudessa vahvistamalla maailmanlaajuisia oppilaitosyhteistyötään. Vuoden 2016 aikana yhteistyö aloitettiin menestyksekkäästi 75 uuden oppilaitoksen kanssa ympäri maailman. Lisääntyneen oppilaitosyhteistyön lisäksi KONEen palkkaamien työharjoittelijoiden määrä kasvoi selvästi.

KONE toteutti joulukuussa 2016 11. vuosittaisen henkilöstökyselynä. Kyselyn tulokset julkaistaan vuoden 2017 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja tulosten pohjalta laaditaan konkreettiset toimintasuunnitelmat.

Työturvallisuus pysyi KONEen keskeisenä painopistealueena vuoden aikana. Tapaturmien yleisyyttä mittaava IIFR-tunnusluku (Industrial Injury Frequency Rate) parani edelleen ja oli 2,1 vuonna 2016 (2015: 2,3). Keskimääräinen luku onnettomuuksien vuoksi menetetyistä työpäivistä parani 32,5 päivään (2015: 38). Lisäksi proaktiiviseen turvallisuuden parantamiseen tähtäävien turvallisuushuomioiden määrä kasvoi 70 %. Toukuussa 2016 KONEen viides maailmanlaajuinen turvallisuusviikko pidettiin kaikissa KONEen yksiköissä teemalla ”Safety is our business”. Viikon aikana järjestettiin useita turvallisuuteen liittyviä tapahtumia sekä ulkoisille että sisäisille sidosryhmille.

KONEen palveluksessa oli joulukuun 2016 lopussa 52 104 (31.12.2015: 49 734) henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 50 905 (1–12/2015: 48 469). Henkilöstökulut raportointikaudelta olivat 2 634 miljoonaa euroa (2 446). Henkilöstöstä 41 % (31.12.2015: 42 %) sijoittui EMEA-alueelle,

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

14 % (13 %) Amerikkaan ja 45 % (45 %) Aasian ja Tyynenmeren alueelle.

Ympäristö

Ympäristövastuu merkitsee KONEelle innovatiivisten sekä energia- ja kustannustehokkaiden ratkaisujen tarjoamista asiakkaille ja omien toimintojen haitallisten ympäristövaikutusten vähentämistä. KONEen pitkän tähtäimen ympäristötavoitteisiin kuuluu johtava asema matalan hiilijalanjäljen People Flow® -ratkaisujen toimittajana, jolla on tehokkaat ja ympäristöystävälliset toiminnot. KONE pyrkii edelleen vahvistamaan alallaan johtavaa asemaansa kestävässä kehityksessä tukemalla ympäristöystävällisen rakentamisen hankkeita ja kaupunkiympäristöjen maailmanlaajuisista muutosta älykkäiksi ekokaupungeiksi.

KONEen toiminnan merkittävin ympäristövaikutus liittyy KONEen ratkaisujen kuluttamaan sähköenergiaan niiden elinkaaren aikana, mikä korostaa ekotehokkaiden innovaatioiden kehittämisen tärkeyttä. Tämän mukaisesti KONEen painopistealueena on parantaa entisestään yrityksen toimittamien hissien, liukuportaiden ja ovien energiatehokkuutta. KONE pyrkii myös jatkuvasti pienentämään toimintojensa hiilijalanjälkeä ja varmistamaan, että KONEen toimittajat noudattavat vastaavia vaatimuksia ja ympäristötavoitteita. KONEen omassa toiminnassa eniten hiilidioksidipäästöjä syntyy yhtiön logistiikkatoiminnoista, ajoneuvokannan käytöstä ja sähkönkulutuksesta KONEen toimipaikoissa.

KONE jatkoi ratkaisujensa energiatehokkuuden kehittämistä vuonna 2016 Erinomaisuus ympäristöasioissa -ohjelmansa tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä KONE laajensi tuotteidensa luokitusta ISO 25745 -energiatehokkuusstandardin mukaisesti. KONE E MonoSpace® ja Z MiniSpace™ -hissit saivat parhaan mahdollisen A-luokan luokituksen vuonna 2016 kymmenen jo aiemmin luokituksen saaneen hissien lisäksi. Myös KONE TransitMaster™ 140 -liukuportas sai liukuportaille parhaan mahdollisen luokituksen A+++ jo edellisvuonna luokituksen saaneen KONE TravelMaster™ 110 -liukuportaan lisäksi.

Vuoden 2016 viimeisellä vuosineljänneksellä kansainvälinen, voittoa tavoittelematon, ympäristösuorituskyvyn arviointiin erikoistunut CDP-organisaatio nimesi KONEen yhdeksi maailman johtavista yrityksistä ilmastonmuutoksen torjunnassa. Toista vuotta peräkkäin KONE pääsi tuhansien yritysten joukosta CDP:n maailmanlaajuiselle A-listalle. Vuonna 2016 KONE sai myös tunnustusta johtavana ilmastonmuutosta torjuvana toimittajayrityksenä ja saavutti sijoituksen uudella, maailmanlaajuisella toimittajayritysten A-listalla. Listalle valitaan CDP:n toimittajakyselyyn vastanneista yrityksistä parhaat kaksi prosenttia. Toimittajakyselyn kohdeyrityksiä oli valitsemissa 75 monikansallista ostajaa, mukaan lukien KONEen asiakkaita.

KONE pääsi heinä- ja joulukuussa osaksi kansainvälistä FTSE-4Good-indeksiä, joka mittaa yritysten suoriutumista ympäristö- ja vastuullisuuskysymyksissä. KONE menestyi indeksissä erityisen hyvin ympäristöteemoissa ja sai täydet pisteet ilmas-

tonmuutoksen ja saastumisen torjunnasta sekä resurssien kestävästä käytöstä.

KONE julkaisi vuoden 2015 yritysraporttinsa kesäkuussa 2016. Raportti noudattaa Global Reporting Initiativen G4-raportointiohjeita soveltuvin osin. KONEen merkittävimpiä ympäristösaavutuksia vuonna 2015 oli raportoitujen kasvihuonepäästöjen vähentäminen KONEen omassa toiminnassa. KONEen vuoden 2015 hiilijalanjälki suhteessa omaan toimintaan (liikevaihtoon) pieneni 4,4 % vuoteen 2014 verrattuna, kun liikevaihdon kehitys lasketaan vertailukelpoisin valuuttakurssein. KONEen kasvihuonepäästöraportointi on varmennettu ulkoisesti. Marraskuussa 2016 KONEen vuoden 2015 yritysraportti palkittiin vuoden parhaana raporttina Suomen vastuullisuusraportointikilpailun kansalaisjärjestön valinta-sarjassa. Tänä vuonna valinnan teki Greenpeace Suomi. Raadin palautteen mukaan vastuullisuusasiat ovat vahvasti mukana KONEen arvoissa ja liiketoiminnassa.

Muita tapahtumia

Euroopan komissio teki vuonna 2007 päätöksen liittyen johtavien hissi- ja liukuporrasyritysten, mukaan lukien KONEen paikallisten tytäryritysten, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin paikallisilla markkinoilla Saksassa, Luxembourgiin, Belgiassa ja Hollannissa ennen vuoden 2004 alkua. Vuonna 2007 myös Itävallan kartellioikeus teki päätöksen liittyen suurimpien hissi- ja liukuporrasyritysten, mukaan lukien KONEen paikallisen tytäryrityksen, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin Itävallan paikallisilla markkinoilla ennen vuoden 2004 puoliväliä. KONEen aiemmin tiedottaman mukaisesti eräät yritykset ja julkisyhteisöt ovat nostaneet kyseisiin vuoden 2007 päätöksiin liittyviä vahingonkorvauskanteita päätösten osalta merkityksellisissä maissa. Kanteet on nostettu useita päätöksiin liittyviä yhtiöitä vastaan tietyt KONEen yhtiöt mukaanlukien. Kaikki kanteita koskevat oikeudenkäynnit ovat erillisiä ja ne ovat eri vaiheissa. Vastaajien yhteisvastuullisesti korvattavaksi vaadittu summa oli yhteensä 237 miljoonaa euroa joulukuun 2016 lopussa (31.12.2015: 262 miljoonaa euroa). KONE pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Varausta ei ole tehty.

Merkittävimmät riskit

KONE on alttiina riskeille, jotka voivat johtua yhtiön operatiivisesta toiminnasta tai liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Alla kuvatuilla riskitekijöillä voi mahdollisesti olla haitallinen vaikutus KONEen liiketoimintaan tai taloudelliseen tilaan ja siten yhtiön arvoon. Myös muut riskit, joista KONE ei ole tällä hetkellä tietoinen, tai joiden ei tällä hetkellä katsota olevan merkittäviä, voivat kuitenkin muodostua merkittäviksi tulevaisuudessa.

STRATEGISET RISKIT

Globaalin taloustilanteen huonontuminen voisi johtaa sekä markkinaympäristön heikentymiseen että kilpailutilanteen kiristymiseen. Erityisesti rakennusmarkkinan odotettua voimak-

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

kaampi lasku tai pitkäaikainen heikkous voisi johtaa hissi- ja liukuporrasmarkkinan laskuun ja haastavampaan markkinaympäristöön palveluliiketoiminnassa. Erityisesti pitkään jatkuvalla markkinan heikentymisellä Kiinassa, joka muodostaa noin 30 % KONEen liikevaihdosta, voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen kasvuun ja kannattavuuteen.

Digitalisaatiolla ja siitä johtuvilla uusilla asiakasvaatimuksilla sekä mahdollisella uudella kilpailulla, ekosysteemeillä sekä liiketoimintamalleilla voisi olla merkittävä vaikutus hissi- ja liukuporrastoimialaan. Epäonnistuminen ulkoisen toimintaympäristön muutosten ennakoimisessa tai näihin vastaamisessa voisi aiheuttaa KONEen kilpailukyyn, markkinaosuuden tai kannattavuuden heikentymisen.

KONE toimii alalla, jolla on erilaisia paikallisia säännöksiä. Äkilliset tai odottamattomat muutokset lainsäädännössä, koo-deissa tai standardeissa voivat johtaa prosessien tai teknologian muutostarpeisiin, mikä puolestaan voisi vaikuttaa negatiivisesti KONEen kannattavuuteen kyseessä olevissa maissa. Lisäksi geopolittisen tilanteen tai regulatiivisen protektionismin kiristyminen voisi johtaa haastavampaan markkinaympäristöön kyseessä olevissa maissa. Tämänkaltaisella kehityksellä voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen toimintaan.

Merkittävä osa KONEen komponenttitoimittajista sekä tehdaskapasiteetista sijaitsee Kiinassa, sekä hissien että liukupor-taiden osalta. Kauppasopimusten muutoksilla tai kaupparajoi-tusten lisääntymisellä voisi olla negatiivinen vaikutus KONEen toimintaan.

OPERATIIVISET RISKIT

Yhtenä toimialan johtavista yrityksistä KONEella on vahva brändi ja maine. Brändi- ja mainehaitoilla voisi olla vaikutus KONEen liiketoimintaan ja taloudelliseen kehitykseen. Mahdollinen mainehaitta voisi syntyä esimerkiksi onnettomuuden tai tuotelaadusta johtuvien ongelmien vuoksi. Tuotelaadusta johtuvilla ongelmilla voisi olla myös vaikutus KONEen taloudel-liseen kehitykseen.

KONE toimii tietyillä nopeasti kasvavilla markkinoilla, joilla liiketoiminnan nopeaan laajentumiseen keskittynyt johtaminen on välttämätöntä. Tämä koskee erityisesti ammattitaitoisen henkilöstön, komponenttien ja materiaalien saatavuutta, sekä toimitettujen tuotteiden ja palvelujen laadun varmistamista. Puutteet resursoinnissa, laadun varmistamisessa tai muissa pro-jekteihin liittyvissä kriittisissä seikoissa voisivat johtaa toimitus-ten viivästymiseen ja ennakoimattomiin kuluihin, joilla puoles-taan voisi olla negatiivinen vaikutus yhtiön kannattavuuteen.

KONEen liiketoiminnot ovat riippuvaisia hankintakanavien, operatiivisten palvelujärjestelmien, tuotantolaitosten ja logis-tiikkaprosessien toimintavarmuudesta, laadusta ja luotettavuus-ta. Myös tietotekniikka on merkittävässä osassa KONEen toiminnassa, ja KONEen liiketoiminta on riippuvainen tiedon saatavuudesta ja laadusta. Tästä johtuen materiaali-riskien ohella KONE on myös alttiina kyberturvallisuusriskeille, sillä operatiiviset informaatiojärjestelmät voivat olla alttiita toimin-

nan keskeytymiselle, toimintahäiriöille sekä talletetun tiedon häviämiseksi. Tämä voi johtaa prosessien ja tuotteiden saata-vuuden keskeytyksiin ja täten vaikuttaa KONEen liiketoimin-taan. Kyseiset ongelmat voisivat johtaa kyberhyökkäyksistä, haittaohjelmista, palvelunestohyökkäyksistä, vilpillisistä yrityk-sistä sekä tietomurroista.

Valtaosa KONEen toimitusketjussa käytetyistä kompo-nenteista on alihankittu ulkoisilta toimittajilta, minkä vuoksi KONE on altis komponenttien sekä raaka-aineiden hintojen muutoksille. Odotettua suuremmalla komponenttien tai raaka-aineiden hinnannousulla voi olla merkittävä vaikutus KONEen kannattavuuteen.

RAHOITUSRISKIT

Merkittävä osa KONEen liikevaihdosta on muissa valuutoissa kuin euroissa, mikä altistaa KONEen valuuttakurssien muu-toksista aiheutuville riskeille. KONE on myös alttiina rahoit-uslaitoksiin liittyville vastapuoliriskeille. Altistuminen näille riskeille aiheutuu siitä, että KONEella on merkittäviä summia likvidejä varoja talletettuna ja sijoitettuna rahoituslaitoksiin ja instrumentteihin sekä johdannaisiin. Lisäksi, KONE on alttiina riskeille, jotka liittyvät sen asiakkaiden maksukykyyn ja aika-tauluun, ja jotka voivat johtaa luottotappioihin. Merkittäväillä muutoksilla eri maiden rahoitus- tai verosääntelyssä voi myös olla merkittävä vaikutus KONEen taloudelliseen kehitykseen. Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2016 liitetiedoissa 2.4 ja 5.3.

Yhtiökokouksen päätökset

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 7. maaliskuuta 2016. Kokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi tili-velvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.–31.12.2015.

Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kahdeksan. Hallituksen jäseninä jatkavat Matti Alahuhta, Anne Brunila, Antti Herlin, Iiris Herlin, Jussi Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala sekä Sirpa Pietikäinen.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Herlinin ja varapu-heenjohtajaksi Jussi Herlinin.

Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Jussi Herlin puheen-johtajaksi sekä Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseniksi. Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Antti Herlin puheenjohtajaksi sekä Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseniksi. Juhani Kaskeala on riippumaton sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista ja Matti Ala-huhta on riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan palkkioksi 54 000 euroa, varapuheenjohtajan palkkioksi 44 000 euroa ja jäsenten palkkioksi 33 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokun-

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

tien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana.

Yhtiökokous myönsi hallitukselle valtuuden omien osakkeiden hankkimiseen. Osakkeita voidaan hankkia enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Tilintarkastajiksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Niina Vilske.

Osingoksi vahvistettiin hallituksen esityksen mukaisesti 1,3975 euroa kutakin 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,40 euroa kutakin ulkona olevaa 436 957 058 B-sarjan osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 9. maaliskuuta 2016 ja osingot maksettiin 16. maaliskuuta 2016.

Osakepääoma ja markkina-arvo

Vuonna 2013 KONE myönsi ehdollisen optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015. Optio-oikeuksia oli yhteensä 750 000 kappaletta, joista 55 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 749 438 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Joulukuun 2016 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 514 278 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) uutta B-sarjan osaketta, merkintähinnan ollessa 31.12.2016 alkaen 24,00 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2015–30.4.2017.

Joulukuussa 2013 KONE myönsi ehdollisen 2014 -optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2014 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2016. Optio-oikeuksia oli yhteensä 1 500 000 kappaletta, joista 133 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2014 merkittiin yhteensä 13 130 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Joulukuun 2016 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 1 353 870 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen merkintähinnan ollessa 31.12.2016 alkaen 28,20 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018.

Joulukuussa 2014 KONE myönsi ehdollisen 2015 -optio-ohjelman. Optio-oikeuksia 2015 annetaan yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä noin 560 konsernin avainhenkilölle. Päätös perustuu varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen. Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella on 36,20 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2016 oli 33,60 euroa osakkeelta. Kullakin optio-

oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkaa 1.4.2017, koska KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudellinen kehitys oli yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

KONEella on käytössä kaksi erillistä osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto) ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 425 henkilölle. Molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. KONEen hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluontoiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyvä kieltä luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahan suorituksen palautusvelvollisuus työ- tai toimitusuhteen päättyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päättymisestä. Osana ylimmän johdon osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite omistukselle.

31. joulukuuta 2015 KONEen osakepääoma oli 65 771 110,26 euroa. Osakepääoma koostui 449 960 170 listatusta B-sarjan osakkeesta ja 76 208 712 listaamattomasta A-sarjan osakkeesta. KONEen markkina-arvo 31. joulukuuta 2016 oli 21 851 miljoonaa euroa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita. Markkina-arvo lasketaan sekä listaamattomien A-sarjan että listattujen B-sarjan osakkeiden perusteella lukuun ottamatta hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen raportointikauden päätöskurssiin.

Omat osakkeet

Tammi–joulukuun 2016 aikana KONE käytti valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Huhtikuussa KONE luovutti 391 662 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 2 923 B-sarjan osaketta osana hallituksen vuosipalkkiota. Toukokuussa KONE osti takaisin yhteensä 1 000 000 omaa B-sarjan osakettaan. KONEelle palautui osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 ehtojen mukaisesti elokuussa 21 752, lokakuussa 5 554 ja joulukuussa 10 876 yhtiön omaa B-sarjan osaketta. Joulukuun 2016 lopussa konsernilla oli hallussaan 12 884 141 B-sarjan osaketta. Yhtiön hallussa olevat osakkeet edustavat 2,9 % kaikista listatuista B-sarjan osakkeista, mikä vastaa 1,1 % kaikista äänistä.

Kaupankäynti Nasdaq Helsinki Oy:ssä

Tammi–joulukuussa 2016 Nasdaq Helsinki Oy:ssä kaupankäynnin kohteena oli 194,7 miljoonaa KONE Oyj:n B-sarjan osaketta. Osakkeiden vaihto katsauskaudella oli 8 075 miljoonaa

KONEen katsaus tammi–joulukuulta 2016

euroa. Keskimääräinen päivittäinen osakevaihto oli 769 607 osaketta (1–12/2015: 1 032 543). Osakkeen hinta 31. joulukuuta 2016 oli 42,57 euroa. Osakkeen hinnan volyyymilla painotettu keskiarvo oli katsauskaudella 41,47 euroa. Katsauskaudella osakkeen korkein hinta oli 47,89 euroa ja matalin 35,50 euroa. Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi KONEen B-sarjan osakkeella käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. KONEen B-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsinki Oy:ssä vastasi noin 28,7 % koko niiden vaihdon volyyymista tammi–joulukuussa 2016 (lähde: Fidessa Fragmentation Index, <http://fragmentation.fidessa.com>). Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä oli katsauskauden alussa 56 441 ja lopussa 57 471. Yksityisten osakkeenomistajien lukumäärä katsauskauden lopussa oli 53 693, mikä vastaa noin 13,2 % listatuista B-sarjan osakkeista.

Hallintarekistereiden mukaan 50,1 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisten osakkeenomistajien omistuksessa. Muut ulkomaiset omistukset katsauskauden lopussa vastasivat 1,4 % listatuista B-sarjan osakkeista. Kaiken kaikkiaan 51,5 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisessa omistuksessa, mikä vastaa noin 19,1 % kaikista äänistä.

Liputusilmoitukset

Tammi–joulukuun 2016 aikana KONE vastaanotti useita Arvo-paperimarkkinain 9. luvun 10. pykälän mukaisia ilmoituksia Black Rock, Inc:iltä. Ilmoitukset vastaanotettiin 6. tammikuuta, 7. tammikuuta, 8. tammikuuta, 17. maaliskuuta, 18. maaliskuuta, 21. maaliskuuta, 29. huhtikuuta, 1. syyskuuta, 20. lokakuuta ja 28. lokakuuta. Kaikki ilmoitukset on pörssitiedotettu ja ne ovat saatavilla KONE Oyj:n internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com. Viimeisimmän, 31. lokakuuta 2016 tiedotetun ilmoituksen mukaan BlackRock, Inc.:in ja sen hallinnoimien rahastojen omistusosuus KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä laski alle viiteen (5) prosenttiin 27. lokakuuta 2016.

Markkinanäkymät 2017

Uusissa laitteissa Kiinan markkinan odotetaan laskevan 0–5 % tilatuissa yksiköissä ja myös tiukan kilpailun odotetaan jatkuvan. Muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella markkinan odotetaan kasvavan. Markkinan Pohjois-Amerikan sekä Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueella odotetaan kasvavan hieman.

Modernisointimarkkinan odotetaan kasvavan hieman Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa ja kehittyvän vahvasti Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Huoltomarkkinan odotetaan kasvavan voimakkaimmin Aasian ja Tyynenmeren alueella, ja kehittyvän kasvavan hieman myös muilla alueilla.

Liiketoimintanäkymät 2017

KONEen liikevaihdon kasvun arvioidaan olevan -1 % ja 3 % välillä vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2016.

Liikevoiton (EBIT) arvioidaan olevan 1 180–1 300 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät suunnitteen tammikuun 2017 keskimääräisellä tasolla.

Liikevaihtonäkymä perustuu KONEen huolto- ja tilauskantaan sekä markkinanäkymiin.

Liikevoitonäkymä perustuu tämänhetkiseen liikevaihtoenusteeseen yhdistettynä kannattavuuteen vaikuttaviin tekijöihin. Vuonna 2017 kannattavuuteen odotetaan vaikuttavan esimerkiksi parantunut laatu ja tuottavuus, hinnoittelu ja liiketoimintajakauma, saatujen tilausten katteiden hienoinen lasku vuonna 2016 sekä kustannuspaineet korkeammista raaka-ainekustannuksista sekä tutkimus- ja kehitys- sekä IT-kustannuksista.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2016 oli 1 896 466 275,82 euroa, josta tilikauden voiton osuus on 870 373 574,84 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 1,5475 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,55 euroa kutakin ulkona olevaa 437 076 029 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 795 400 826,77 euroa.

Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 101 065 449,05 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 9.3.2017. Kaikki osingonmaksun täsmäytyspäivänä ulkona olevat osakkeet, lukuun ottamatta emoyhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat oikeutettuja osinkoon vuodelta 2016.

Yhtiökokous 2017

KONE Oyj:n yhtiökokous pidetään tiistaina 28. helmikuuta 2017 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Helsingissä 26. tammikuuta 2017

KONE Oyj:n hallitus

Konsernituloslaskelma

Me	10-12/2016	%	10-12/2015	%	1-12/2016	%	1-12/2015	%
Liikevaihto	2 593,2		2 561,8		8 784,3		8 647,3	
Kulut	-2 172,4		-2 157,7		-7 384,5		-7 305,9	
Poistot	-28,6		-25,6		-106,5		-100,0	
Liikevoitto	392,2	15,1	378,5	14,8	1 293,3	14,7	1 241,5	14,4
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,2		-0,0		1,2		0,6	
Rahoitustuotot	10,6		130,3		66,8		198,9	
Rahoituskulut	-13,7		-33,7		-31,0		-76,5	
Voitto ennen veroja	389,3	15,0	475,0	18,5	1 330,3	15,1	1 364,4	15,8
Verot	-91,3		-102,4		-307,7		-311,4	
Tilikauden voitto	298,1	11,5	372,7	14,5	1 022,6	11,6	1 053,1	12,2
Tilikauden voiton jakautuminen:								
Emoyhtiön osakkeenomistajille	297,5		364,6		1 023,7		1 032,3	
Määräysvallattomille omistajille	0,6		8,1		-1,1		20,7	
Yhteensä	298,1		372,7		1 022,6		1 053,1	
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e								
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	0,58		0,71		2,00		2,01	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e	0,58		0,71		1,99		2,00	

Laaja konsernituloslaskelma

Me	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Tilikauden voitto	298,1	372,7	1 022,6	1 053,1
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna:				
Muuntoero	52,4	32,1	-23,2	177,4
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	-15,7	-7,4	-8,6	-23,5
Tulevien kassavirtojen suojaus	-16,0	-12,1	-13,7	-10,7
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi	20,7	12,6	-45,5	143,2
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	31,3	2,1	-9,9	-11,6
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	31,3	2,1	-9,9	-11,6
Muut laajan tuloksen erät yhteensä verovaikutus huomioituna	51,9	14,7	-55,3	131,6
Tilikauden laaja tulos	350,0	387,3	967,3	1 184,6
Laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	349,4	379,2	968,4	1 163,9
Määräysvallattomille omistajille	0,6	8,1	-1,1	20,7
Yhteensä	350,0	387,3	967,3	1 184,6

Lyhennetty konsernitase

Varat

Me		31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset varat			
	Liikearvo	1 371,8	1 306,7
	Muut aineettomat hyödykkeet	292,9	271,5
	Aineelliset hyödykkeet	368,3	345,4
	Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset	I 7,4	7,0
	Sijoitukset	129,9	122,7
	Työsuhde-etuudet	I -	8,4
	Laskennalliset verosaamiset	II 318,4	299,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 488,5	2 361,4
Lyhytaikaiset varat			
	Vaihto-omaisuus	II 1 373,5	1 326,7
	Myyntisaamiset	II 1 573,7	1 480,2
	Siirtosaamiset ja tuloverosaamiset	II 429,8	434,0
	Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I 1 496,6	1 350,6
	Rahavarat	I 589,2	552,7
Lyhytaikaiset varat yhteensä		5 462,8	5 144,2
Varat yhteensä		7 951,3	7 505,6

Oma pääoma ja velat

Me		31.12.2016	31.12.2015
Oma pääoma		2 795,6	2 575,5
Pitkäaikainen vieras pääoma			
	Lainat	I 203,1	32,5
	Eläkevastuut	I 176,7	169,2
	Laskennalliset verovelat	II 154,2	140,9
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		534,0	342,6
	Varaukset	II 183,2	173,6
Lyhytaikainen vieras pääoma			
	Lainat	I 25,8	204,4
	Saadut ennakot	II 1 976,9	1 829,4
	Ostovelat	II 743,3	728,9
	Siirtovelat ja tuloverovelat	II 1 692,5	1 651,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		4 438,5	4 414,0
Oma pääoma ja velat yhteensä		7 951,3	7 505,6

I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

II-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät nettokäyttöpääomaan.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Me	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallattomien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2016	65,7	100,3	140,7	-16,2	272,1	-103,6	-210,6	2 279,1		48,0	2 575,5
tilikauden tulos									1 023,7	-1,1	1 022,6
muut laajan tuloksen erät:											
muuntoeron muutos					-23,2						-23,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus					-8,6						-8,6
Tulevien rahavirtojen suojaus				-13,7							-13,7
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus						-9,9					-9,9
tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:											
voitonjako								-718,2			-718,2
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	0,1		18,3								18,4
Omien osakkeiden osto							-39,3				-39,3
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa								9,1		-34,2	-25,1
Optio- ja osakepalkitseminen			7,1				13,1	-3,1			17,1
31.12.2016	65,8	100,3	166,1	-29,9	240,3	-113,5	-236,7	1 566,7	1 023,7	12,7	2 795,6

Me	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallattomien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2015	65,6	100,3	127,0	-5,5	118,3	-92,0	-150,8	1 855,0		44,5	2 062,4
tilikauden tulos									1 032,3	20,7	1 053,1
muut laajan tuloksen erät:											
muuntoeron muutos					177,4						177,4
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus					-23,5						-23,5
Tulevien rahavirtojen suojaus				-10,7							-10,7
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus						-11,6					-11,6
tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:											
voitonjako								-616,3			-616,3
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	0,1		13,7								13,8
Omien osakkeiden osto							-71,2				-71,2
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa										-17,3	-17,3
Optio- ja osakepalkitseminen							11,4	8,0			19,4
31.12.2015	65,7	100,3	140,7	-16,2	272,1	-103,6	-210,6	1 246,7	1 032,3	48,0	2 575,5

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Me	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Liikevoitto	392,2	378,5	1 293,3	1 241,5
Käyttöpääoman muutos ennen rahoituseriä ja veroja	-10,9	-0,6	109,7	132,3
Poistot	28,6	25,6	106,5	100,0
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	409,8	403,5	1 509,5	1 473,7
Rahoituserien ja verojen rahavirta	-92,7	32,2	-331,0	-27,0
Rahavirta liiketoiminnasta	317,1	435,7	1 178,4	1 446,7
Investointien rahavirta	-37,5	-41,3	-197,6	-155,0
Rahavirta investointien jälkeen	279,6	394,4	980,8	1 291,8
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-39,3	-71,2
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	6,9	0,2	18,4	13,5
Voitonjako	-	-	-718,2	-616,3
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	-307,1	-360,0	-154,2	-373,3
Velkojen muutos	143,7	-4,1	-20,9	-15,9
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-0,2	-	-26,7	-18,4
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-156,8	-363,9	-941,0	-1 081,4
Rahavarojen muutos	122,8	30,5	39,8	210,3
Rahavarat kauden alussa	464,2	518,8	552,7	336,1
Valuuttakurssien vaikutus	2,1	3,4	-3,3	6,2
Rahavarat kauden lopussa	589,2	552,7	589,2	552,7

KOROLLISEN NETTOVELAN MUUTOS

Me	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Korollinen nettovelka kauden alussa	-1 368,7	-1 137,6	-1 512,6	-911,8
Korollinen nettovelka kauden lopussa	-1 687,6	-1 512,6	-1 687,6	-1 512,6
Korollisen nettovelan muutos	-318,9	-375,0	-175,0	-600,8

Osavuositatsauksen liitetietoja

TUNNUSLUVUT

		1-12/2016	1-12/2015
Laimentamaton osakekohtainen tulos	e	2,00	2,01
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	e	1,99	2,00
Oma pääoma/osake	e	5,42	4,94
Korollinen nettovelka	Me	-1 687,6	-1 512,6
Omavaraisuusaste	%	46,8	45,4
Nettovelkaantumisaste	%	-60,4	-58,7
Oman pääoman tuotto	%	38,1	45,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	34,1	41,7
Taseen loppusumma	Me	7 951,3	7 505,6
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma	Me	1 108,0	1 062,9
Nettokäyttöpääoma (sisältäen rahoitus- ja veroerät)	Me	-1 054,8	-983,4

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty KONEen vuosikatsauksessa 2016.

TUNNUSLUKUJA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

		Q4/2016	Q3/2016	Q2/2016	Q1/2016	Q4/2015	Q3/2015	Q2/2015	Q1/2015
Saadut tilaukset	Me	1 839,2	1 771,7	2 067,8	1 942,3	1 947,2	1 764,5	2 193,5	2 053,8
Tilaukanta	Me	8 591,9	8 699,0	8 763,6	8 529,7	8 209,5	8 350,7	8 627,4	8 529,6
Liikevaihto	Me	2 593,2	2 170,2	2 272,6	1 748,3	2 561,8	2 184,2	2 210,4	1 690,9
Liikevoitto	Me	392,2	331,1	348,6	221,4	378,5	325,9	325,2	211,9
Liikevoitto	%	15,1	15,3	15,3	12,7	14,8	14,9	14,7	12,5

		Q4/2014	Q3/2014	Q2/2014	Q1/2014	Q4/2013	Q3/2013	Q2/2013	Q1/2013
Saadut tilaukset	Me	1 703,8	1 577,2	1 801,9	1 729,7	1 473,2	1 327,2	1 638,2	1 712,4
Tilaukanta	Me	6 952,5	6 995,8	6 537,2	6 175,4	5 587,5	5 642,1	5 874,4	5 823,1
Liikevaihto	Me	2 165,8	1 877,9	1 848,9	1 441,8	2 033,0	1 739,2	1 761,7	1 398,7
Liikevoitto	Me	315,3	277,5	263,2	179,6	292,8	257,5	242,8	160,4
Liikevoitto	%	14,6	14,8	14,2	12,5	14,4	14,8	13,8	11,5

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	Q4/2011	Q3/2011	Q2/2011	Q1/2011
Saadut tilaukset	Me	1 321,3	1 295,6	1 513,4	1 365,9	1 098,8	1 095,4	1 226,2	1 044,7
Tilaukanta	Me	5 050,1	5 283,7	5 305,3	4 842,8	4 348,2	4 143,2	3 947,7	3 737,5
Liikevaihto	Me	1 857,7	1 633,7	1 544,1	1 241,3	1 588,8	1 296,2	1 286,4	1 053,8
Liikevoitto	Me	257,4	226,4	210,3 ¹⁾	134,6	233,0	188,9	184,5	118,7
Liikevoitto	%	13,9	13,9	13,6 ¹⁾	10,8	14,7	14,6	14,3	11,3

		Q4/2010	Q3/2010	Q2/2010	Q1/2010	Q4/2009	Q3/2009	Q2/2009	Q1/2009
Saadut tilaukset	Me	1 006,3	865,2	1 042,8	894,7	813,5	766,5	953,9	898,5
Tilaukanta	Me	3 597,8	3 657,9	3 933,7	3 638,5	3 309,1	3 603,4	3 754,1	3 753,1
Liikevaihto	Me	1 488,8	1 235,9	1 258,9	1 003,0	1 426,8	1 127,3	1 168,6	1 021,0
Liikevoitto	Me	227,3	184,8	175,7	108,6	202,7	160,1	146,3 ²⁾	91,2
Liikevoitto	%	15,3	15,0	14,0	10,8	14,2	14,2	12,5 ²⁾	8,9

¹⁾ Ilman 37,3 miljoonan euron kulua, joka liittyy tukitoimintojen kehittämisohjelmaan ja kustannusten sopeuttamisohjelmaan.

²⁾ Ilman 33,6 miljoonan euron uudelleenjärjestelykulua, joka liittyy kiinteiden kustannusten sopeuttamisohjelmaan.

Osavuositarkastuksen liitetietoja

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

Me	1-12/2016	%	1-12/2015	%
EMEA ¹⁾	3 476,8	40	3 369,6	39
Amerikka	1 658,5	19	1 466,0	17
Aasia ja Tyynenmeren alue	3 648,9	41	3 811,8	44
Yhteensä	8 784,3		8 647,3	

¹⁾ EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka

SAADUT TILAUKSET

Me	1-12/2016	1-12/2015
	7 621,0	7 958,9

TILAUSKANTA

Me	31.12.2016	31.12.2015
	8 591,9	8 209,5

INVESTOINNIT JA YRITYSOSTOT

Me	1-12/2016	1-12/2015
Käyttöomaisuuteen	99,6	76,4
Vuokrasopimuksiin	27,8	16,3
Yritysostoihin	99,2	64,9
Yhteensä	226,6	157,6

POISTOT

Me	1-12/2016	1-12/2015
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	76,9	72,1
Poistot yrityshankintoihin liittyvistä aineettomista hyödykkeistä	29,5	27,9
Yhteensä	106,5	100,0

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Me	1-12/2016	1-12/2015
	140,5	121,7
Tutkimus- ja kehitysmenot prosenttia liikevaihdosta	1,6	1,4

HENKILÖSTÖ

	1-12/2016	1-12/2015
Keskimäärin	50 905	48 469
Kauden lopussa	52 104	49 734

Osavuositiedon liitetietoja

VASTUUT

Me	31.12.2016	31.12.2015
Takaukset		
Muiden puolesta	11,2	6,9
Muut vuokrasopimukset	315,6	277,7
Yhteensä	326,8	284,6

Pankit ja rahoituslaitokset ovat antaneet takauksia KONEen tytäryhtiöiden normaalin liiketoiminnan vastuiden vakuudeksi enintään 1 411 (1 323) miljoonan euron arvosta 31.12.2016.

Konserni vuokraa autoja, koneita, kalustoa sekä kiinteistöjä ehdoiltaan vaihtelevilla muilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat

Me	31.12.2016	31.12.2015
Yhden vuoden kuluessa	73,1	73,6
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	162,6	153,8
Yli viiden vuoden kuluttua	79,9	50,3
Yhteensä	315,6	277,7

SIIJOITUKSET

Sijoitukset sisältävät 19,9 %:n omistuksen Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (TELC). TELC on sijoitus listaamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. TELCin osakkeiden käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, koska käypää arvoa koskevien järkevien arvioiden vaihteluväli on merkittävä eikä erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä pystytä kohtuullisesti arvioimaan. TELC esitetään myytävissä olevissa sijoituksissa ja arvostetaan hankintameno.

Sijoituksiin sisältyy myös pitkäaikaiset lainasaamiset sekä pienempiä, myytävissä olevia sijoituksia pörssinoteeraamattomissa yhtiöissä. Omistukset on arvostettu hankintameno, koska luotettavia käypiä arvoja ei ole saatavilla.

Osavuositiedon liitetietoja

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten käyvät arvot	Positiivinen käypä arvo 31.12.2016	Negatiivinen käypä arvo 31.12.2016	Netto käypä arvo 31.12.2016	Netto käypä arvo 31.12.2015
Me				
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset	33,9	-39,9	-6,0	5,0
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	-	-	-	6,5
Sähkötermiinit	-	-0,4	-0,4	-1,2
Yhteensä	33,9	-40,3	-6,4	10,3

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Me	31.12.2016	31.12.2015
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset	2 629,3	2 717,0
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	-	138,9
Sähkötermiinit	1,6	2,6
Yhteensä	2 630,9	2 858,5

Valuuttatermiinien, valuuttavaihtosopimusten sekä valuutan- ja koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan johtamalla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (käypien arvojen taso 2). Sähkötermiineille on olemassa pörssissä noteerattu markkinahinta.

Käyvät arvot esitetään taseessa bruttomääräisinä ja voidaan netottaa mahdollisissa tilanteissa. Johdannaisten tai muiden rahoitusinstrumenttien vakuudeksi ei ole annettu tai saatu pantteja tai muita vakuuksia. Rahoitussopimuksia solmitaan vain vastapuolten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus. Näiden vastapuolten ja KONEen luottokelpoisuus huomioidaan laskettaessa avoimien rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

31.12.2016	A-sarjan osakkeet	B-sarjan osakkeet	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä	76 208 712	449 960 170	526 168 882
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet, kpl ¹⁾		12 884 141	
Osakepääoma, e			65 771 110
Osakkeiden markkina-arvo, Me			21 851
B-osakkeiden pörssivaihto, milj. kpl, 1–12/2016		194,7	
B-osakkeiden pörssivaihto, Me, 1–12/2016		8 075	
Osakkeenomistajien lukumäärä	3	57 471	57 471
	Päätöskurssi	Ylin	Alin
B-osakkeen hinta, e, tammi–joulukuu 2016	42,57	47,89	35,50

¹⁾ Tammi–joulukuun 2016 aikana KONE käytti valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Huhtikuussa KONE luovutti 391 662 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 2 923 B-sarjan osaketta osana hallituksen vuosipalkkiota. Toukokuussa KONE osti takaisin yhteensä 1 000 000 omaa B-sarjan osakettaan. KONEelle palautui osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 ehtojen mukaisesti elokuussa 21 752, lokakuussa 5 554 ja joulukuussa 10 876 yhtiön omaa B-sarjan osaketta.

KONEen tavoitteena on tehdä kaupungeista parempia paikkoja elää. Olemme alallamme yksi maailman johtavista yrityksistä. Valmistamme hissejä, liukuportaita ja automaattioivia sekä tarjoamme ratkaisuja laitteiden huoltoon ja modernisointiin rakennusten koko elinkaaren ajan. Teemme ihmisten liikkumisesta korkeammassa ja älykkäämmässä rakennuksissa turvallista, mukavaa ja luotettavaa.

Vuonna 2016 KONEen liikevaihto oli 8,8 miljardia euroa, ja vuoden 2016 lopulla henkilöstömäärä oli yli 52 000. Yhtiön B-sarjan osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä.

www.kone.com

KONE OYJ

Konsernihallinto

Keilasatama 3
PL 7
02150 Espoo
Puh. 0204 751
Faksi 0204 75 4496

Lisätiedot:

Sanna Kaje
Sijoittajasuhdejohtaja
Puh. 0204 75 4705
sanna.kaje@kone.com
investors@kone.com

www.kone.com